

Vraag	Antwoord	Scores

Tekst 1 De evolutie leert ons geen moraal

1 **maximumscore 1**

alinea 16

2 **C**

1

3 **maximumscore 3**

De kern van een goed antwoord is:

- Evolutie verloopt zeer langzaam 1
- De oorsprong van menselijke eigenschappen moet dus te vinden zijn bij apen / bij andere dieren 1
- Dat geldt ook voor moreel gedrag 1

Maximumlengte van het antwoord: 50 woorden.

Beoordeel de spelling en grammatica.

4 **maximumscore 3**

De kern van een goed antwoord is:

standpunt	< al gegeven > Volgens De Waal is het gedrag van apen een voorbeeld voor de mens.
weerlegging	Het gedrag van apen duidt niet op empathie, maar op zelfzucht / Apen dekken zich in tegen agressie.
conclusie	De natuur / het dierenrijk biedt ons geen voorbeeld / aanknopingspunt voor moraal.
aanbeveling	Beter is het om te onderzoeken hoe de mens tot een moreel wezen is geëvolueerd.

per juist benoemd element

1

Maximumlengte van het antwoord: 50 woorden.

Beoordeel de spelling en grammatica.

Vraag	Antwoord	Scores

5 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- Volgens De Waal laten apen zich leiden door eerlijkheid en empathie/verzoening/troost 1
- Volgens de tekst dekken apen zich in tegen angst voor agressie/geweld / willen apen met hun gedrag agressie vermijden 1

Maximumlengte van het antwoord: 25 woorden.

Beoordeel de spelling en grammatica.

6 C 1

7 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- Alinea 11 en 12 van tekst 1: (We kunnen niets leren van de natuur): kijk maar naar Hume / daar waarschuwde Hume ook al voor 1
- Tekstfragment: (We kunnen wel leren van de natuur): kijk maar naar de (resultaten van de) neurowetenschappen 1

Beoordeel de spelling.

Vraag	Antwoord	Scores
8	maximumscore 2	
	De kern van een goed antwoord is:	
	• Het betreft argumentatie op basis van autoriteit	1
	• Deze argumentatie is wel overtuigend, omdat ze gebaseerd op de overtuiging van veel deskundigen in de neurowetenschappen	1
	of	
	• Het betreft argumentatie op basis van autoriteit	1
	• Deze argumentatie is niet overtuigend, omdat wel de werkwijze van de deskundigen op het betreffende vakgebied wordt beschreven, maar niet de conclusies / omdat de deskundigen verbanden zien die nog aangetoond moeten worden	1
	of	
	• Het betreft argumentatie op basis van vergelijking	1
	• Deze argumentatie is wel overtuigend, want als je mensen met ratten kunt vergelijken, is de vergelijking van mensen met apen zeker aanvaardbaar	1
	of	
	• Het betreft argumentatie op basis van vergelijking	1
	• Deze argumentatie is niet overtuigend, want de vergelijking tussen mensen en ratten is van geheel andere orde / omvat veel meer verschillen dan de vergelijking van mensen met apen	1
	<i>Maximumlengte van het antwoord: 40 woorden.</i>	
	<i>Beoordeel de spelling en grammatica.</i>	

Vraag	Antwoord	Scores

9 maximumscore 2

De kern van een goed antwoord is:

- Het betreft argumentatie op basis van vergelijking 1
- De argumentatie is wel overtuigend, omdat onderzoek laat zien dat mensen en apen evenveel neuronen in hun hersenen hebben / omdat een mensenbrein zich niet onderscheidt van een groot apenbrein 1

of

- Het betreft argumentatie op basis van vergelijking 1
- De argumentatie is niet overtuigend, omdat het menselijk brein en het apenbrein weliswaar fysiek op elkaar lijken, maar dat zegt niets over het bestaan van emoties bij dieren / maar daarmee zijn emoties bij dieren nog niet aangetoond 1

*Maximumlengte van het antwoord: 50 woorden.
Beoordeel de spelling en grammatica.*

10 maximumscore 2

	Chomsky	Levinson
bij wie ontstaan?	alleen bij de mens	bij mensachtigen
wanneer ontstaan?	ongeveer 100.000 jaar geleden	meer dan 60.000 jaar geleden

- indien vier elementen goed 2
- indien drie elementen goed 1
- indien twee of minder elementen goed 0

Beoordeel de spelling.

11 maximumscore 2

Twee van onderstaande:

- “vermakelijk tijdverdrijf” (regel 226)
- “pseudowetenschappelijke” (regels 231-232) / “pseudowetenschap” (regels 235-236)
- “verzinsels” (regels 232)
- “ontmaskeren” (regel 236)

- voor maximaal twee elementen uit bovenstaande:
per juist element 1

Beoordeel de spelling.

Vraag	Antwoord	Scores
12	C	1
13	D	2
14	maximumscore 2 uitspraken 4 en 5 per juiste uitspraak	1
15	C	1
16	maximumscore 3 uitspraken 2, 4 en 6 per juiste uitspraak	1
17	maximumscore 3 1 F 2 F 3 W 4 W 5 W indien vijf goed indien vier goed indien drie goed indien twee of minder goed	3 2 1 0